

A Győri Ítéltábla a pártfogó ügyvéd (fél címe 1) által képviselt (tartózkodási helye: ...i Országos Büntetés-végrehajtási Intézet) **felperesnek** a Sindler Ügyvédi Iroda által képviselt **II. rendű** és a dr. ... jogtanácsos által képviselt **III. rendű alperes** ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 2018. március 14-én kelt 5.P.20.275/2017/21. számú ítélete ellen a felperes által 31. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A 800.000,- (nyolcszázezer) Ft másodfokú eljárási illetéket és a pártfogó ügyvéd munkadíját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek 63.500,- Ft, míg a III. r. alperesnek 50.000,- Ft perköltséget. Megállapította, hogy a felmerült 600.000,- Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Határozatának indokolásában rögzítette, miután a büntetés-végrehajtási intézetből szabadították, a felperes 2011. május 26-án egészségügyi szolgáltatás járulékfizetés nélküli igénybevételét kérte a II. r. alperestől, amely a kérelemnek helyt adott, és a felperes 2011. május 26-a, valamint 2012. május 25-e között az egészségügyi szolgáltatásokat járulékfizetés nélkül vehette igénybe. A felperes 2012. május 18-án aktív korúak ellátásának támogatása megállapítása iránt nyújtott be a II. r. alpereshez kérelmet, és csatolta a **NR és SZH** Szakértői Bizottságának 2011. szeptember 29-én kelt elsőfokú szakvéleményét, amely szerint a felperes rehabilitálható egészségkárosodása 51 %-os mértékű; a szakvélemény érvényességi ideje azonban 2011 novemberében lejárt. Mivel a felperes a 2011 novemberében esedékes felülvizsgálaton nem jelent meg, jogosultságát igazolni nem tudta, a II. r. alperes tájékoztatása alapján foglalkoztatást helyettesítő támogatás megállapítását kérte, amelyet 2012. május 18-ától havi 22.800,- Ft összegben részére megállapítottak és folyósítottak. A támogatás folyósítása 2012. május 25-étől 2012. december 31-éig, 2013. március 6-ától 2013. szeptember 5-éig, majd 2014. március 4-étől 2014. április 30-áig - a felperes közfoglalkoztatotti jogviszonyának idején - szünetelt.

A felperes 2011. június 8-án megjelent a III. r. alperes Nyugdíj-folyósítási Igazgatóságának ...i hivatalában, ahol jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a Nyugdíj-biztosítási Igazgatóság részére ellátást nem állapított meg, a felperes az igazgatóságtól aktuálisan ellátást nem kíván igényelni. 2007 januárjától ... Város Önkormányzata rendszeres szociális segélyt folyósított részére, amelyet a szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt szüneteltettek.

A felperes 2011. július 5-én azt kérte, hogy rokkantsági járadék ügyében az általa mellékelte orvosi dokumentáció alapján a 2011 júniusában elmaradt felülvizsgálatot rendeljék el; az illetékes hivatal 2011. július 13-án az orvosi bizottság elé idézés feltételeiről a felperest tájékoztatta.

A felperes 2011. július 27-én kelt, és 2011. augusztus 9-én érkezett kérelmét érintően a III. r. alperes Nyugdíj-folyósítási Igazgatósága 2011. október 17-én meghozott .../2011/0007. számú határozatával a rokkantsági járadékra, a rehabilitációs járadékra, a rendszeres szociális járadékra vonatkozó igényt azzal utasította el, hogy a felperes egészségkárosodása nem kereső tevékenység folytatásának időtartama alatt keletkezett. A felperes fellebbezésének hiányában e határozat 2011. november 3-án jogerőre emelkedett.

A felperes a III. r. alperes Nyugdíj-biztosítási Igazgatóságához 2014. március 28-án benyújtott beadványában rendszeres szociális segély megállapítása összefüggésében tett kifogásokat; a hatóság erre reagálva figyelmét arra hívta fel, hogy ezt az ellátást a lakóhelye szerinti polgármesteri hivatalban kérvényezheti, míg a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival összefüggő közigazgatási hatósági eljárás 2012. július 1-jétől a **NR** és **SZH** szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek hatásköre.

A felperes arra kérte a bíróságot, hogy kötelezze a II. r. alperest 4.000.000,- Ft, míg a III. r. alperest 6.000.000,- Ft nemvagyoni kártérítés megfizetésére.

A II. r. alperest érintő igény vonatkozásában azt adta elő, hogy míg 2006-ban és 2007-ben egészségi állapotának felülvizsgálatát automatikusan intézték, és rendszeres szociális segélyt kapott, addig 2011 májusa és 2012 júniusa között csupán kétszer folyósítottak részére 6.000,- - 6.000,- Ft átmeneti segélyt, amiből a pszichiátriai betegsége és magas vérnyomása kezeléséhez szükséges gyógyszereit nem tudta kiváltani. A korábbi ügyintézésre figyelemmel a hatóságban okkal bízhatott, azonban a II. r. alperes eljárásával megsértette a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeit, szándékosan félrevezette, megtévesztette őt.

A III. r. alperest érintően a felperes arra hivatkozott, hogy 2011 júniusában jóhiszeműségét és pszichiátriai betegségéből fakadó problémáit kihasználva íratkott vele alá, hogy semmilyen támogatásra nem tart igényt. Miután észrevette, hogy az aláírt okmány szövege mit tartalmaz, a III. r. alperes a szükséges nyomtatványokat megküldte neki, azonban a kitöltés során a kért támogatás vonatkozásában hibát követett el. A III. r. alperes a tévesen megjelölt több ellátási forma közül a rehabilitációs járadék iránti igényt vette figyelembe, bár tudnia kellett volna, hogy rokkantsága miatt milyen ellátásban, rendszeres szociális segélyben részesülhet. A korábban elkövetett hasonló hibáját hivatalból kijavították, ami ezúttal nem történt meg.

A felperes hivatkozott arra, hogy pszichiátriai betegségei ellenére a közmunka program keretében állapotának nem megfelelő, munkavégzésre irányuló jogviszonyba kényszerítették, amivel szándékos egészségkárosodást okoztak, és megvalósították az embertelen bánásmódot, emberi méltóságát megsértették.

A II. r. és a III. r. alperesek a kereset elutasítását kérték.

II. r. alperes azt hangsúlyozta, hogy a felperes 2011. május 26-án, majd 2012. május 18-án előterjesztett kérelmének egyaránt helyt adott; mivel a felperes további kérelmet nem nyújtott be, ezért sem mulasztásban, sem jogszabálysértésben megvalósuló károkozás nem következett be.

A III. r. alperes azt állította, hogy jogszabálysértést nem követett el, neki felróhatóan a felperes nem károsodott.

Az elsőfokú bíróság felhívta a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését, 349. § (1) és (3) bekezdéseit, és a keresetet alaptalannak ítélte meg.

A törvényszék abból indult ki, hogy a közhatalom gyakorlásával kifejtett hatósági tevékenység során a közigazgatási szerv eljárásával, vagy mulasztásával okozhat kárt, amelynek megtérítésére - az általános feltételek mellett - csak akkor kötelezhető, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. A törvényszék kiemelte: a felperes egyetlen érintett határozat kapcsán sem élt jogorvoslattal, és nem nyújtott be a II. r. és a III. r. alperes terhére állított jogellenes magatartás, mulasztás ténye alátámasztására alkalmas bizonyítékot sem.

A felperesnek azon érvelése kapcsán, miszerint a II. r. és a III. r. alperesek eljárása személyiségi jogait sértette, az elsőfokú bíróság - a régi Ptk. 75. § (1) bekezdésére vonatkozó utalás mellett - leszögezte, miszerint az emberi méltóságot az a magatartás sérti, amely a jogosult emberi mivoltát megkérdőjelezi, illetve elmulasztja, megtagadja azt a minimális és kötelező tiszteletet, amely az embert pusztán e minősége alapján megilleti. A törvénynek mindenben megfelelő eljárás eleve nem járhat a személyiségi jogok sérelmével, másrészt pedig a közigazgatási szerv esetleges jogsértése önmagában a személyiségi jog megsértését nem alapozza meg.

Arra figyelemmel, hogy a felperes sem a II. r. alperes, sem a III. r. alperes vonatkozásában nem jelölt meg olyan kirívóan súlyos szabálysértést, amelynek folytán egy évig nem kapott szociális jellegű ellátást, valamint a felperes alaptalanul hivatkozott személyhez fűződő jogainak megsértésére is, a hivatkozott nemvagyonai hátrányok mibenlétének vizsgálata nem volt szükséges.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett; annak megváltoztatását, és kereseti kérelmének megfelelő határozat hozatalát kérte. Kérte az ítéletábrát, hogy az elsőfokú eljárásban előterjesztett érveit a fellebbezés indokaként is vegye számításba. Előadta, hogy a tanúként meghallgatott ... a II. r. alperes ügyintézője vallomásának megtételekor nyilvánvalóan tévedett, ezért azt nem lehetett volna figyelembe venni. Véleménye szerint köztudomású, ha valakinek nem képzettségének és egészségi állapotának megfelelő munkát adnak, és azt elvégezni nem tudja, úgy ez számára kényszermunka, ami emberi méltóságát sérti. Ugyancsak kárfelelősséggel jár, ha a közigazgatási szerv eljárása (vagy mulasztása) folytán a jogosult az őt megillető szociális, illetve egészségügyi ellátást nem kapja meg.

A II. r. alperes és a III. r. alperes a fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen határozott a kereset elutasításáról, és indokai is helytállóak.

Az ítéletábra abból indult ki, a felperes a II. r. alperes vonatkozásában kártérítési követelését arra alapította, hogy a szabadságvesztés büntetés letöltését követően 2011 júniusától 2012. május 18-áig semmilyen ellátásban nem részesült, emiatt kellett munkát vállalnia. Álláspontja szerint a III. r. alperes vonatkozásában az, hogy a jelzett időszakban nem kapott ellátást, a III. r. alperesnek is felróható, hiszen eljárása ésszerűtlen volt, döntéseit pedig kizárólag a **NR és SZH** Szakértői Bizottságának 2011. szeptember 29-én kelt szakvéleményére alapította (Veszprémi Törvényszék 5.P.20.275/2017/18. számú jegyzőkönyv 6. - 8. oldalai). A felperes arra is hivatkozott, hogy személyiségi jogait megsértették, ezért nemvagyoni kára is keletkezett.

Azt a felperes sem tudta megjelölni, hogy az irányadó jogszabályi rendelkezések folytán őt milyen szociális vagy társadalombiztosítási ellátás illette volna meg. A közigazgatási eljárás az ügyfél kérelmére indul meg, ennek hiányában sem a II. r., sem a III. r. alperesnek nem volt feladata, hogy feltárja a felperes milyen ellátásban részesülhet.

Az egyes időszakokban előterjesztett kérelmek esetlegesen a felperesre kedvező elbírálásának nem következménye egy olyan „gondoskodás”, amelyet a felperes a kártérítés alapjaként számon kér az alpereseken. Egy ilyen értelmezésre épül a felperes általánosságokat megfogalmazó fellebbezése is. Kiemelendő, hogy a felperes sem a II. r. alperes, sem a III. r. alperes egyetlen határozata ellen sem élt jogorvoslattal, azt pedig maga ismerte el, hogy a **NR és SZH** Szakértői Bizottságánál 2011 novemberében az esedékes felülvizsgálaton nem jelent meg. Mindezen túlmenően arra vonatkozó adat egyáltalán nem merült fel, hogy a felperes bármely nyilatkozatát alperesi megtévesztés folytán tette volna meg.

Ugyancsak alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy a II. r. alperes, illetve a III. r. alperesek eljárása személyiségi jogát sértette. A polgári jogi személyiségvédelem kapcsán leszögezendő egyrészt, hogy azok köre nem azonos az alapjogok katalógusával, másrészt pedig, hogy a megsértett jognak az ember személyisége lényeges vonását kell érintenie. A személy védelmének polgári jogi eszközei ugyanis a személyiség ellen irányuló, a személy társadalmi megítélését negatívan befolyásoló támadások ellen nyújtanak jogvédelmet (BDT 2006.1444.), amiből az is következik, hogy a közhatalmat gyakorló szerv valamely jogszabálysértő intézkedése, mulasztása sem alapoz meg önmagában személyiségi jogsértést. Az adott esetben a felperest illetően nem állapítható meg személyisége lényegi elemeinek védelmét szolgáló jogai sérülése; a II. r. alperes és a III. r. alperes eljárása nem értékelhető a felperes személyisége elleni támadásnak.

Mindezek miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése folytán - lényegében annak helyes indokaira visszautalással - helybenhagyta.

A régi Pp. 84. § (1) bekezdésének a) pontja, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése, 40. § (1) bekezdése, 46. § (1) bekezdése, 56. § (1) bekezdése, valamint a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban című 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján a felmerült 800.000,- Ft fellebbezési illetéket az állam viseli. A régi Pp. 84. § (1) bekezdésének d) pontja, valamint a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. § (2) bekezdése és 14. § b) pontja folytán a felperes pártfogó ügyvédjének a másodfokú eljárásban felmerült díját 10.000.000,- Ft fellebbezési perérték alapján ugyancsak az állam viseli.

Dr. Világi Erzsébet
a tanács elnöke

. Szabó Péter . Sarmon Hedvig
előadó bíró

bíró